

tantur de hoc quod prius delectati sunt. Ergo damnati, cum sint maxime pravi, magis poenitent.

QUÆSTIUNCULA III.

1. Uterius. Videtur quod damnati recta ratione, & deliberativa non possint velle se non esse. Augustinus enim dicit in Lib. de lib. arbit. II. cap. VII. Considera quantum bonum est esse; quod & beati, & miseri volunt. Majus enim est esse, & esse miserum, quam omnino non esse.

2. Præterea. Augustinus ibidem, cap. VIII. sic arguit. Præelectio supponit electionem. Sed non esse non est eligibile, cum non habeat appetentiam boni, cum nihil sit. Ergo non esse non potest esse magis appetibile damnatis quam esse.

3. Præterea. Magis malum est magis fugiendum. Sed non esse est maximum malum, cum tollat totaliter bonum, eo quod nihil relinquit. Ergo non esse est magis fugiendum quam miserum esse; & sic idem quod prius.

Sed contra est quod dicitur Apocalyps. IX. 6. In diebus illis desiderabunt homines mori, & fugiet mors ab eis.

Præterea. Damnatorum miseria omnem hujus mundi miseriam excedit. Sed ad vitandam miseriam hujus mundi appetibile est aliquibus mori: unde dicitur Eccli. XLII. 3. O mors, quam bonum est iudicium tuum homini indigenti, & qui minoratur viribus, (1) deficit etate, & cui de omnibus cura est, & incredibili, qui perdit (2) sapientiam. Ergo multo fortius est damnatis appetibile non esse, secundum rationem deliberatam.

QUÆSTIUNCULA IV.

1. Uterius. Videtur quod damnati in inferno non vellent esse aliquos damnatos qui non sunt damnati. Quia Luc. XVI. dicitur de divite, quod rogabat pro fratribus suis, ne venirent in locum tormentorum. Ergo eadem ratione & damnati alii non vellent ad minus carnales suos amicos in inferno damnari.

2. Præterea. Affectiones inordinate à damnatis non auferuntur. Sed aliqui damnati inordinate aliquos non damnatos dilexerunt. Ergo vellent eorum malum, quod est esse damnatos.

3. Præterea. Damnati non desiderant augmentum suæ poenæ. Sed si plures damnarentur, major esset damnatorum poena; sicut etiam multiplicatio bonorum amplificat eorum gaudium. Ergo damnati non vellent salvatos damnari.

Sed contra est quod Isai. XIV. super illud, Surrexerunt de solis, dicit Glossa: „Solatium est malorum multos socios habere poenarum.“

Præterea. In damnatis maxime regnat invidia. Ergo dolent de felicitate bonorum, & eorum damnationem appetunt.

QUÆSTIUNCULA V.

1. Uterius. Videtur quod damnati non habeant odio Deum. Quia, ut dicit Dionysius IV. capit. de divinis Nominibus, omnibus diligibile est bonum, & pulchrum, quod est omnis boni, & pulchritudinis causa. Hoc autem Deus est. Ergo à nullo potest odio haberi.

2. Præterea. Nullus potest ipsam bonitatem odio habere, sicut nec ipsam malitiam velle: malum enim

(1) Vulgata, defecto. (2) Ibid. patientiam.

est omnino involuntarium, ut dicit Dionysius IV. cap. de divinis. Nom. Deus autem est bonitas ipsa. Ergo nullus potest Deum odio habere.

Sed contra est quod dicitur in Psalm. LXXIII. 23. Superbia eorum qui te oderunt, ascendit semper.

QUÆSTIUNCULA VI.

1. Uterius. Videtur quod damnati demereantur. Damnati enim habent voluntatem malam, ut dicitur in littera. Sed per malam voluntatem quam hic habuerunt, demeruerunt. Ergo si ibi non demerentur, ex sua damnatione commodum reportant.

2. Præterea. Damnati sunt ejusdem conditionis cum demonibus. Sed demones demerentur post suum casum: unde serpenti, qui hominem ad peccandum induxit, est à Deo poena infligta, ut dicitur Genes. III. Ergo & damnati demerentur.

3. Præterea. Actus inordinatus ex libertate arbitrii procedens non excusatur quin sit demeritorius, etiam si aliqua necessitas adsit, cujus aliquis sit sibi causa: ebrius enim meretur duplices maledictiones si ex ebrietate aliquod aliud peccatum committat, ut dicitur in III. Ethic. cap. VII. vel XI. Sed ipsi damnati fuerunt sibi causa propria obstinationis, per quam quandam necessitatem patiuntur peccandi. Ergo cum eorum actus inordinatus ex libero arbitrio procedat, non excusatur à demerito.

Sed contra. Poena contra culpam dividitur. Sed perversa voluntas in damnatis ex obstinatione procedit, quæ est eorum poena. Ergo perversa voluntas in damnatis non est culpa, ut per eam demerentur.

Præterea. Post ultimum terminum non relinquatur aliquis motus, sive profectus in bonum, sive in malum. Sed damnati, maxime post diem iudicii, ad ultimum terminum suæ damnationis perveniunt: quia tunc finem habebunt duæ civitates, ut Augustinus dicit, super Psalm. CXXXVI. & Enchir. cap. CXXI. Ergo damnati post diem iudicii perversa voluntate non demerebuntur: quia sic cresceret eorum damnatio.

SOLUTIO I.

Respondeo dicendum ad primam quæstionem, quod in damnatis potest duplex voluntas considerari, scilicet voluntas deliberativa, & voluntas naturalis. Naturalis quidem non est eis ex ipsis, sed ex auctore naturæ, qui in natura hanc inclinationem posuit, quæ naturalis voluntas dicitur: unde cum natura in eis remaneat, secundum hoc bona poterit in eis esse voluntas naturalis. Sed voluntas deliberativa est eis ex seipsis, secundum quod in potestate eorum est inclinari per affectum ad hoc, vel illud; & talis voluntas in eis est solum mala; & hoc ideo, quia sunt perfecte aversi à fine ultimo rectæ voluntatis: nec aliqua voluntas potest esse bona, nisi per ordinem ad finem prædictum: unde etiam si aliquod bonum velint, non tamen bene bonum volunt illud, ut ex hoc voluntas eorum bona dici possit.

Ad primum ergo dicendum, quod verbum Dionysii intelligitur de voluntate naturali, quæ est inclinatio naturæ in aliquod bonum; sed tamen ista naturalis inclinatio per eorum malitiam corrumpitur, inquantum hoc bonum quod naturaliter desiderant, sub quibusdam malis circumstantiis appetunt.

Ad secundum dicendum, quod malum inquantum est malum non movet voluntatem, sed inquantum

est aestimatum bonum; sed hoc ex eorum malitia procedit, ut id quod est malum, aestimentur bonum: & ideo voluntas eorum est mala.

Ad tertium dicendum, quod habitus virtutum politicarum non remanent in anima separata, eo quod virtutes illæ perficiuntur solum in vita civili, quæ non erunt post hanc vitam; si tamen remanerent, nunquam in actu exirent, quasi ligatæ ex obstinatione mentis.

SOLUTIO II.

Ad secundam quæstionem dicendum, quod poenitere de peccato est dupliciter. Uno modo per se, & alio modo per accidens. Per se quidem de peccato poenitet (1) qui peccatum in eo quod est peccatum abominatur; per accidens vero qui illud odit ratione alicujus adjuncti, utpote poenæ, vel alicujus hujusmodi. Mali igitur non poenitebunt per se loquendo de peccatis, quia voluntas malitiæ peccati in eis remanet; poenitebunt autem per accidens, inquantum affligentur de poena quam pro peccato sustinent.

Ad primum ergo dicendum, quod damnati iniquitatem volunt, sed poenam refugunt; & sic per accidens de iniquitate commissa poenitent.

Ad secundum dicendum, quod velle se non peccasse propter turpitudinem iniquitatis est bona voluntas; sed hoc non erit in damnatis.

Ad tertium dicendum, quod sine aliqua aversione voluntatis contingit quod damnati de peccatis poeniteant: quia non hoc refugient in peccatis quod prius appetiverunt, sed aliquod aliud, scilicet poenam.

Ad quartum dicendum, quod homines in hoc mundo, quantumcumque obstinati, per accidens de peccatis suis poenitent, si pro eis puniantur: quia hoc dicit Augustinus in Lib. LXXXIII. Q. q. XXXVI. Videmus etiam ferocissimas bestias dolore poenarum à maximis voluptatibus abstinere.

SOLUTIO III.

Ad tertiam quæstionem dicendum, quod non esse dupliciter potest considerari. Uno modo secundum se; & sic nullo modo potest esse appetibile, cum non habeat aliquam rationem boni, sed sit pura boni privatio. Alio modo potest considerari inquantum est ablativum poenalis, vel miseræ vitæ; & sic non esse accipit rationem boni. Carere enim malo est quoddam bonum, ut dicit Philosophus in V. Ethic. cap. I. vel II. & per hunc modum melius est damnatis non esse quam miseros esse. Unde Matth. XXVI. 24. dicitur: Bonum erat ei, si natus non fuisset homo ille: & Hier. XX. super illud, Maledicta dies in qua natus sum etc. dicit Glossa Hieronymi ibi: „Melius est non esse, quam male esse.“ Et secundum hoc damnati possunt præeligere non esse secundum deliberativam rationem.

Ad primum ergo dicendum, quod verbum Augustini est intelligendum, quod non esse per se non est eligibile; sed per accidens eligibile est, inquantum scilicet est miseræ terminativum. Quod enim dicitur, quod esse, & vivere ab omnibus appetitur naturaliter, non oportet hoc accipere quantum ad malam vitam, & corruptam, & eam quæ est in tristitiis, ut dicit Philosophus in IX. Ethic. (cap. IX. vel XI.)

(1) Al. quis qui peccatum.

Ad secundum dicendum, quod non esse non est eligibile per se, sed per accidens tantum, ut dictum est.

Ad tertium dicendum, quod non esse, licet maxime sit malum, inquantum privat miseriam, quæ est maximum malorum; & sic non esse eligitur.

SOLUTIO IV.

Ad quartam quæstionem dicendum, quod sicut in beatis in patria erit perfectissima charitas, ita in damnatis erit perfectissimum odium: unde & felicitas Sancti gaudebunt de omnibus bonis, ita etiam mali de omnibus bonis dolebunt; unde & felicitas Sanctorum considerata eos maxime affligit: unde dicitur Isai. XXVI. 11. Videant, & confundantur zelantes populi, & ignis hostes tuos devoret. Unde velent omnes bonos esse damnatos.

Ad primum ergo dicendum, quod tanta erit invidia in damnatis, quod etiam propinquoꝝ gloriæ invident, cum ipsi sint in summa miseria; cum etiam in hac vita hoc accidat crescente invidia. Sed tamen minus invident propinquis quam aliis; & major esset eorum poena, si omnes propinqui damnarentur, & alii salvarentur, quam si aliqui de suis propinquis salvarentur: & exinde fuit quod dives petiit fratres suos à damnatione eripi: sciebat enim quod aliqui eriperentur: maluisset tamen fratres suos cum omnibus aliis damnari.

Ad secundum dicendum, quod dilectio quæ non fundatur super honestum, facile rescinditur, & præcipue in malis hominibus, ut Philosophus dicit in IX. Ethic. cap. IV. vel V. & XII. vel XIV. unde damnati non conservabunt amicitiam ad eos quos inordinate dilexerunt; sed in hoc voluntas eorum remanebit perversa, quod causam inordinatæ dilectionis adhuc diligit.

Ad tertium dicendum, quod quamvis ex damnatorum multitudine poena singulorum augeatur, tamen tantum superexcrescet odium & invidia, quod magis eligerent torqueri magis cum multis quam minus soli.

SOLUTIO V.

Ad quintam quæstionem dicendum, quod affectus movetur ex bono, vel malo apprehenso. Deus autem apprehenditur dupliciter: in se, sicut à beatis, qui eum per essentiam vident; & per effectus, sicut à nobis, & damnatis. Ipse igitur in seipso, cum sit per essentiam bonitas, non potest alicui voluntati displicere: unde quicumque eum per essentiam videret, eum odio habere non posset. Sed effectuum ejus aliqui sunt voluntati repugnantes, inquantum contrariantur alicui volito; & secundum hoc aliqui non in seipso, sed ratione effectuum Deum odire potest: unde damnati Deum percipientes in effectu justitiæ, qui est poena, eum odio habent, sicut & poenas quas sustinent.

Ad primum ergo dicendum, quod verbum Dionysii est intelligendum de appetitu naturali, qui tamen in damnatis pervertitur per illud quod additur ex deliberata voluntate, ut dictum est.

Ad secundum dicendum, quod ratio illa procederet, si damnati Deum in seipso conspicerent, inquantum est per essentiam bonus.

SOLUTIO VI.

Ad sextam questionem dicendum, quod de damnatis ante diem iudicii, & post distinguendum est. Omnes enim communiter confitentur, quod post diem iudicii non erit aliquod meritum, vel demeritum: & hoc ideo est, quia meritum, vel demeritum ordinatur ad aliquod bonum, vel malum ulterius consequendum; post diem autem iudicii erit ultima consummatio bonorum, & malorum ita quod nihil erit addendum ulterius de bono vel malo. Unde bona voluntas in beatis non erit meritum, sed primum, & mala voluntas non erit in damnatis demeritum, sed poena tantum. Operationes enim virtutis sunt precipue in felicitate, & eorum contrariae sunt precipue in miseria: ut dicitur in I. Ethic. cap. x. vel xiv. Sed ante diem iudicii quidam dicunt & beatos mereri, & damnatos demereri. Sed hoc non potest esse respectu primum essentialis, vel poenae principalis, cum quantum ad hoc utriusque ad terminum pervenerint; potest tamen hoc esse respectu primum accidentaliter, vel poenae secundariae, quae possunt augeri usque ad diem iudicii: & hoc precipue in demonibus, vel Angelis bonis, quorum officio aliqui trahuntur ad salutem, ex quo bonorum Angelorum gaudium crescit; vel ad damnationem, ex quo crescit poena demonum.

Ad primum igitur dicendum, quod hoc est summum incommodum ad summum malorum pervenisse, ex quo contingit in damnatis quod demereri non possunt: unde patet quod ex peccato commodum non reportent.

Ad secundum dicendum, quod ad damnatorum hominum officium non pertinet alios ad damnationem pertrahere, sicut pertinet ad officium demonum, ratione cuius demerentur quantum ad secundariam poenam.

Ad tertium dicendum quod, non propter hoc excusantur a demerito, quia necessitatem peccandi habent, sed quia ad summum malorum pervenerint. Tamen necessitas peccandi, cuius causa sumus, excusat a culpa, in quantum est necessitas quadam, quia omne peccatum oportet esse voluntarium; sed quod non excuset, hoc est in quantum a voluntate praecedente processit; & sic totum demeritum sequentis culpae videtur ad primam culpam pertinere.

ARTICULUS II.

Utrum damnati possint uti notitia quam in hoc mundo habuerunt.

1. Ad secundum sic proceditur. Videtur quod damnati non possunt uti notitia quam in hoc mundo habuerunt. In consideratione enim scientiae est maxima delectatio. Sed in eis nullam delectationem est ponere. Ergo non possunt uti scientia prius habita secundum aliquam considerationem.

2. Praeterea. Damnati sunt in majoribus poenis quam sint aliqua poenae huius mundi. Sed in hoc mundo dum aliquis est in maximis tormentis constitutus, non potest considerare aliquas intelligibiles conclusiones abstractas a poenis quas patitur. Ergo multo minus in inferno.

3. Praeterea. Damnati sunt subiecti temporis. Sed longitudo temporis est causa oblivionis, ut dicitur in IV. Physic. Ergo damnati obliviscuntur eorum quae hic sciverunt.

Sed contra est quod dicitur Lucae xvi. 25. divitiis damnato: Recordare quia recepisti bona in vita tua. Ergo considerabunt ea quae hic sciverunt.

Praeterea. Species intelligibiles in anima separata remanent, ut supra dictum est. Si igitur eis non uti possent, frustra remanerent in eis.

QUAESTIUNCULA II.

1. Ulterius. Videtur quod cogitabunt aliquando de Deo. Quia non potest haberi odio actu, nisi illud de quo cogitatur. Sed damnati Deum odio habebunt, ut in littera dicitur. Ergo de Deo aliquando cogitabunt.

2. Praeterea. Damnati habebunt remorsum conscientiae. Sed conscientia patitur remorsum de actis contra Deum. Ergo de Deo aliquando cogitabunt.

Sed contra. Perfectissima cogitatio hominis est quae cogitat de Deo. Sed damnati erunt in statu imperfectissimo. Ergo de Deo non cogitabunt.

QUAESTIUNCULA III.

1. Ulterius. Videtur quod damnati gloriam beatorum non videant. Magis enim ab eis distat gloria beatorum quam ea quae in hoc mundo aguntur. Sed ipsi non vident quae circa nos aguntur: unde dicit Gregorius XII. Moral. cap. xlii. vel xlii. super illud Job xiv. Sive fuerint nobiles filii eius &c. Sicut hi qui adhuc vivi sunt, mortuorum animae quoloco habeantur, ignorant; ita mortui qui carnaliter vixerunt, vitam in carne positam, qualiter post eos disponatur, ignorant. Ergo multo minus possunt videre gloriam beatorum.

2. Praeterea. Illud quod conceditur Sanctis in hac vita pro magno munere, nunquam conceditur damnatis. Sed Paulo pro magno munere fuit concessum ut videret illam vitam qua Sancti aeternaliter cum Deo vivunt, ut dicitur Corinth. xli. in Glossa. Ergo damnati Sanctorum gloriam non videbunt.

Sed contra est quod dicitur Lucae xix. quod dives in tormentis positus vidit Abraham, & Lazarum in sinu eius.

SOLUTIO VII.

Respondeo dicendum ad primam questionem, quod sicut propter perfectam Sanctorum beatitudinem nihil erit in eis quod non sit gaudium materia, ita nihil erit in damnatis quod non sit eis materia, & causa tristitiae; nec aliquid quod ad tristitiam pertinere possit, deest, ut sit eorum miseria consummata. Consideratio ergo aliquorum notorum quantum ad aliquid inducit gaudium, vel ex parte cognoscibilium, in quantum diliguntur, vel ex parte ipsius cognitionis, in quantum est conveniens, & perfecta. Potest etiam tristitia esse ratio & ex parte cognoscibilium quae nata sunt contristare, & ex parte ipsius cognitionis, prout eius imperfectio consideratur, ut pote cum aliquis considerat se deficere in cognitione alicujus rei, cuius perfectionem appeteret. Sic ergo in damnatis erit actualis consideratio eorum quae prius sciverunt, materia tristitiae, non autem ut delectationis causa. Considerabunt enim & mala quae gesserunt, ex quibus dampati sunt, & bona dilecta quae amiserunt; & ex utroque torquebuntur. Similiter etiam torquebuntur de hoc quod considerabunt notitiam quam de rebus speculabilibus habuerunt, imperfectam esse, & amissis

sisse summam perfectionem ejus, quam potuerant adipisci.

Ad primum ergo dicendum, quod quamvis consideratio scientiae per se sit delectabilis, tamen ex aliquo accidente potest esse tristitia causa, ut dictum est; & sic erit in damnatis.

Ad secundum dicendum, quod in hoc mundo anima conjungitur corruptibili corpori: unde per hoc quod corpus affligitur, consideratio animae impeditur: sed in futuro anima non ita trahetur ex corpore; sed quantumcumque corpus affligatur, tamen anima semper considerabit lucidissime illa quae ei possunt esse causa meritoris.

Ad tertium dicendum, quod tempus est causa oblivionis per accidens, in quantum motus, cuius est mensura, est causa transmutationis; sed post diem iudicii non erit motus caeli, unde nec oblivio esse poterit ex quantacumque diuturnitate; sed ante diem iudicii anima separata non mutatur a sua dispositione per motum.

SOLUTIO II.

Ad secundam questionem dicendum, quod Deus potest considerari dupliciter. Uno modo secundum se, & secundum illud quod est ei proprium, scilicet esse totius bonitatis principium; & sic nullo modo a damnatis cogitabitur. Alio modo secundum aliquid quod est ei quasi accidentale in effectibus suis, utpote punire, vel aliquid huiusmodi; & secundum hoc consideratio de eo potest tristitiam inducere: & hoc modo damnati de eo cogitabunt.

Ad primum ergo dicendum, quod damnati, ut dictum est, non habent odio Deum, nisi ratione punitionis, & prohibitionis ejus quod malae voluntati eorum consonat: unde non considerabunt eum nisi ut punitorem, & prohibitorum.

Et per hoc patet solutio ad secundum: quia conscientia non remordet de peccato, nisi in quantum est divino praeecepto contraria.

SOLUTIO III.

Ad tertiam questionem dicendum est, sicut in littera dicitur, quod damnati ante diem iudicii videbunt beatos in gloria, non hoc modo quod gloria eorum qualis sit cognoscant, sed solum cognoscent eos esse in gloria quadam inestimabili; & ex hoc turbabuntur, tum propter invidiam dolentes de felicitate bonorum, tum propter hoc quod talem gloriam amiserunt: unde dicitur Sap. v. 2. de impiis: Videntes turbabuntur timore horribili. Sed post diem iudicii omnino beatorum visione privabuntur. Nec tamen ex hoc eorum poena minuetur, sed augebitur: quia memoriam habebunt gloriae beatorum quam in iudicio viderunt, vel ante iudicium; & hoc erit eis in tormentum: sed ulterius affligentur in hoc quod videbunt indignos se reputari etiam videre gloriam quam Sancti merentur habere.

Ad primum ergo dicendum, quod ea quae in hac vita aguntur, non ita affligent damnatos in inferno si viderentur, sicut Sanctorum gloria inspecta: unde non ita ostenduntur damnatis ea quae hic aguntur, sicut Sanctorum gloria; quamvis etiam eorum quae hic aguntur, ostendantur eis ea quae in eis tristitia (1) augere possunt.

Ad secundum dicendum, quod Paulus inspexit in IV. Sent. Tom. V.

(1) Al. agere. (2) Al. reperiendo. (3) Vulgata: transeat.

vitam illam in qua Sancti cum Deo vivunt, eam (2) experiendo, & in futurum perfectius sperando; quae ratio non est de damnatis: & ideo non est simile.

ARTICULUS III.

Utrum damnati in inferno sola poena ignis affligantur.

1. Ad tertium sic proceditur. Videtur quod damnati in inferno sola poena ignis affligantur. Quia Matth. xxv. 4. ut eorum damnatio exprimitur, fit mentio solum de igne, cum dicitur: *Ite maledicti in ignem aeternum.*

2. Praeterea. Sicut poena purgatorii debetur peccato veniali, ita poena inferni debetur mortali. Sed in purgatorio non dicitur esse nisi poena ignis, ut patet per hoc quod dicitur I. Corinth. xli. 13. *Uniuscujusque opus quale sit, ignis probabit.* Ergo nec in inferno erit nisi ignis poena.

3. Praeterea. Poenarum varietas refrigerium praestat, sicut calido cum transfertur ad frigidum. Sed nullum refrigerium est ponere in damnatis. Ergo non erunt diversae poenae, sed sola poena ignis.

Sed contra est quod dicitur in Psalm. x. 7. *Ignis, sulphur, & spiritus procellarum pars calicis eorum.*

Praeterea. Job xxiv. 19. (3) *Transibunt ab aquis nivium ad calorem nivium.*

QUAESTIUNCULA II.

1. Ulterius. Videtur quod vermis quo affliguntur damnati, sit corporalis. Quia caro non potest affligi per vermem spiritualem. Sed caro damnatorum affligetur per vermem. Judith. xvi. 21. *Dabit ignem, & vermes in carnes eorum:* & Eccli. vii. 19. *Vindicta carnis impii ignis, & vermis.* Ergo vermis ille erit corporalis.

2. Praeterea. Augustinus dicit XXI. de Civ. Dei, cap. ix. *Utrumque, id est ignis, & vermis, poena erunt carnis:* & sic idem quod prius.

Sed contra est quod Augustinus dicit XX. de Civ. Dei, cap. xxxi. *In poenis malorum inextinguibilis ignis, & vivacissimus vermis ab aliis aliter atque aliter est expositus. Alii utrumque ad corpus, alii utrumque ad animam retulerunt; alii proprie ad corpus ignem, tropice ad animam vermem; quod esse credibilis videtur.*

QUAESTIUNCULA III.

1. Ulterius. Videtur quod fletus qui est in damnatis, erit corporalis. Quia Luc. xlii. dicit quaedam Glossa, quod per fletum quem Dominus reprobis comminatur, potest probari vera corporum resurrectio; quod non esset, si fletus ille esset tantum spiritualis. Ergo &c.

2. Praeterea. Tristitia quae est in poena, respondet delectationi quae fuit in culpa, secundum illud Apocal. xviii. 7. *Quantum glorificavit se, & in deliciis fuit, tantum date illi tormentum, & lucrum.* Sed peccatores in culpa habuerunt delectationem & interiorem, & exteriorem. Ergo habebunt fletum etiam exteriorem.

Sed contra. Fletus corporalis fit per quamdam resolutionem lacrymarum. Sed a corporibus damnatorum non potest fieri perpetua resolutio, cum nihil in eis per cibum restauretur: omne enim

Ddd fi-

statim: anglo V (1)